

Adem van de eeuwigheid

Het eeuwige leven wil Jan Mulder, vrijdagavond was zijn zoektocht weer op TV. Jan wil eeuwig leven en trekt langs wetenschappers, de psychiater de Wagter, de levensverlenging deskundige aan de Vu, die wel 120 gezonde jaren in het verschiet ziet. Désanne van Brederode, die zegt dat de waarde van het leven juist in de eindigheid ervan zit. Maar Jan wil meer!

Nu zou je kunnen zeggen. Jan, lees het Johannes evangelie, want daar is ‘eeuwig leven’ één van de thema’s. ‘Ik geef ze eeuwig leven’, hoorden we vanmorgen in de discussie met de Judeeërs. Maar Jan (Johannes!) Mulder moet dan, net als de gesprekspartners van Jezus, ontdekken dat er geen eenvoudige antwoorden zijn op moeilijke vragen.

Geloven was – en is – voor velen een optelsom van ‘waarheden’. Geloof je dat Jezus Gods Zoon is? Geloof je in de triniteit? Geloof je dat de bijbel het woord van God is? Het leidt tot krampachtigheid en een hard oordeel over wie dat niet (meer) allemaal zo gelooft. In onze lezing klinkt het woord geloven ook, wat hier en op vele plaatsen in het N.T. beter met ‘vertrouwen’ vertaald kan worden. ‘U wilt me niet vertrouwen’. Geloven is geen mentale exercitie, maar gewonnen worden. Gewekt vertrouwen, door de woorden en daden van iemand die op je weg komt. Zo komt Jezus op onze weg: ‘tot wie zouden we anders gaan, U hebt woorden van eeuwig leven!’

Maar de leidlieden hebben veel te verliezen. Hoe lang houdt u ons in het onzekere. (Hoe lang verberg je je?) Ze willen niet luisteren en zien, ze willen het hoge woord horen: ‘Ik ben de Messias’. En dat is precies wat Jezus niet zegt! In Jezus’ dagen en daarna waren er steeds weer messiaanse figuren die zeiden: ‘Ik ben het’.

De vraag, ook als je straks je stem uit brengt is, wie is betrouwbaar? Mensen die ongefundeerde beloften doen? Obsessieve zoekers naar ‘meer, meer’, terwijl miljoenen het met minder minder moeten doen?

Onze eerste lezing ging over Mozes die het land mag zien, maar er niet binnen gaat. Zijn taak zit erop. Hij legt Jozua de handen op en droeg de leiding aan hem over. Hele landen, bedrijven, kerken, leefgemeenschappen gaan eraan ten onder omdat ‘leiders’ niet los kunnen laten, geen vertrouwen hebben in een toekomst waarin ze zelf de regie niet meer hebben.

In de geschiedenis is Jezus vaak op het schild geheven als een monarch, een generaal van Gods leger, beschermheer van linkse en rechtse revoluties. Het christendom van de kruistochten, van Oliver Cromwell, de Jezus van de Amerikaanse wapenlobby, de beschermheer van de Joods-Christelijke cultuur die voor omvolking behoed moet worden. De grootste ergernis voor menselijke religiositeit is namelijk dat God zich verbergt.

Geloven is zoeken, bidden, vragen, wagen, vertrouwen.

Het *gaat* ergens over, daar in de zuilengang van Salomo bij het feest van de tempelwijding. Het feest waar gevierd werd dat zo'n kleine twee eeuwen terug het Zeus-altaar uit de tempel verwijderd was. (Makkabeeën). Laat Jezus zeggen dat Hij de Messias is! Zal hij Israël bevrijden van overheersing, zoals eens de Makkabeeën deden?

Macht en tegenmacht – het is de heilloze spiraal die deze wereld gevangen houdt. Zoals in Johannes 10 horen we hier dat Jezus spreekt over herderschap. Zoals Mozes een herder was en de koningen herders genoemd werden. Geen herderschap tot eigen eer en glorie, ten koste van de schapen. Maar herderschap waarin Gods ontferming en bescherming oplicht. 'Zijn oog rein en klaar, neemt mij met liefde waar', zong Lenneke Ruiten zondagmiddag bij Witteman. (Opera 'Der Freischütz').

De Eeuwige treedt niet uit de verborgenheid door met zijn vuist op tafel te slaan of door een lichtshow te geven op het Malieveld. Jezus spreekt woorden van vergeving, trekt randfiguren in de kring, heelt wat gebroken is. Zó geeft Hij eeuwig leven: 'Ik ben een kind van God bemind en voor 't geluk geschapen'. (Karrl Barth voor studenten in USA) Florence Nightingale – 12 mei – die in de gruwel van de oorlog troost belichaamde. Jean Vanier overleed 7 mei. Hij gaf zijn carrière in het leger op en stichtte in Frankrijk een leefgemeenschap met gehandicapten. In 35 landen zijn nu zulke 'Ark-gemeenschappen'. Hij wilde Jezus volgen, zei hij. Op zijn beurt inspireerde hij Henry Nouwen weer, die duizenden op deze wereld een nieuw vertrouwen op God gaf: Zijn oog neemt mij met liefde waar.

Wij worden vanmorgen aan tafel genodigd. Als ergens de woorden van Jezus – de Vader en ik zijn één – betekenis krijgen is het wel hier. Want maaltijd vraagt om gemeenschap en roept gemeenschap op. Het gaat Johannes er niet om Jezus het dogma van de triniteit in de mond te leggen. Het gaat om het oog dat ons met liefde waar neemt. Die beweging van barmhartigheid, die verzoent en vrede sticht. De beweging waaraan wij deel krijgen. De bron die nooit opdroogt en in liturgie en diaconie wordt behoed. Aan hun vruchten zul je ze kennen: de mensen die leven uit een onuitputtelijke bron. Zij weten van geen ophouden. Als het milieu van de politieke agenda's is verdwenen, blijven zij er aandacht voor vragen. Als de economie stagneert, blijven zij opkomen voor rechtvaardige verhoudingen in de wereld. In die beweging onder elkaar en de wereld in, treedt de Eeuwige uit de verborgenheid. Krijgt Hij het gelaat van Jezus. 'Smaakt en ziet dat de HEER goed is'. We proeven het eeuwige leven. Duizend jaar leven, zoals Jan Mulder wil, lokt mij niet. Maar van Gods goedheid kan ik geen genoeg krijgen. Heer, raak mij aan met uw adem!

Numeri 27:12-23 en Johannes 10:22-30